

LATVIJAS REPUBLIKA
IZGLĪTĪBAS UN ZINĀTNES MINISTRIJA
VALSTS SABIEDRĪBA AR IEROBEŽOTU ATBILDĪBU

„Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikums”

Reģistrācijas numurs 40003480798

Nīcgales iela 26, Rīga, LV-1035, tālrunis 67575580, fakss 67548302, elektroniskais pasts rtrit@rtrit.lv, www.rtrit.lv

IEKŠĒJIE NOTEIKUMI
Rīgā

Kārtība par rīcību, ja izglītības iestādē tiek konstatēta emocionāla vai fiziska vardarbība pret izglītojamo

2023.gada 29. septembrī

Nr.1.4./33

Izdoti saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 72. panta pirmo daļu, Ministru kabineta 2023.gada 22.augusta noteikumu Nr.474 "Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo profilaktiskā veselības aprūpe, pirmā palīdzība un drošība izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos" 16.punktu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību “Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikums” (turpmāk - izglītības iestāde) rīcību, ja tiek konstatēta fiziska vai emocionāla vardarbība pret izglītojamo, kā arī, kā tiek risināti konflikti vai vardarbība starp izglītojamajiem, starp izglītojamo un pedagogu vai darbinieku (turpmāk – darbinieks).
2. Valdes loceklis - direktors nodrošina izglītības iestādes darbinieku iepazīstināšanu ar šiem noteikumiem un nodrošina to pieejamību visiem izglītības iestādes darbiniekiem, publicējot to izglītības iestādes tīmekļa vietnē www.rtrit.lv.
3. Par šo noteikumu īstenošanas uzraudzību izglītības iestādē atbild direktora vietnieks audzināšanas darbā un kultūrizglītības jomā.
4. Darbā ar problēmsituāciju risināšanu tiek ievērota konfidencialitāte. Informācija, kuru par izglītojamo ieguvis izglītības iestādes darbinieks, ir uzskatāma par ierobežotas pieejamības informāciju un ziņas, kas jebkādā veidā varētu kaitēt izglītojamā turpmākajai attīstībai vai viņa psiholoģiskā līdzsvara saglabāšanai, nav izpaužamas. Visi ar vardarbību vai konfliktu izmeklēšanu saistītie dokumenti glabājas pie izglītības iestādes sociālā pedagoga.
5. Konflikts šo noteikumu izpratnē ir pretēju vēlmju, interešu, viedokļu, pozīciju un mērķu sadursme, sacensība vai ķīviņš starp atšķirīgi domājošiem indivīdiem.
6. Fiziska vardarbība šo noteikumu izpratnē ir izglītojamā veselībai vai dzīvībai bīstams apzināts spēka pielietojums.

7. Emocionālā vardarbība šo noteikumu izpratnē ir izglītojamā garīgo vajadzību ignorēšana, pašcieņas aizskaršana vai psiholoģiskā ietekmēšana, negatīvi ietekmējot viņa emocionālo attīstību.
8. Vardarbības novēršana ir ikviena izglītības iestādes darbinieka atbildība.

II. Rīcība gadījumos, kad izglītojamais ir cietis no vardarbības

9. Darbinieks, kurš saņem izglītojamā vai nepilngadīga izglītojamā vecāku vai likumisko pārstāvju (turpmāk – **vecāki**) sniegtu informāciju, kas satur ziņas par iespējamu vardarbību pret izglītojamo, nekavējoties par to ziņo direktora vietniekam audzināšanas darbā un kultūrizglītības jomā.
10. Direktora vietnieks audzināšanas darbā un kultūrizglītības jomā nekavējoties ziņo valdes loceklim – direktoram un nepieciešamības gadījumā tiesībsargājošām institūcijām.
11. Saņemot informāciju par iespējamu vardarbību, lai noskaidrotu situācijas apstākļus, valdes loceklis - direktors vai direktora vietnieks audzināšanas darbā un kultūrizglītības jomā veic pārrunas ar iesaistītajām personām un, pastāvot pamatotām aizdomām par iespējamu vardarbību, veic šādas darbības:
  - 11.1. pieprasa sniegt rakstisku paskaidrojumu;
  - 11.2. iegūst nepieciešamo informāciju, kas noformēta rakstveidā (iesniegums, ziņojums, situācijas apraksts, sarunas protokols), vispusīgai un objektīvai gadījuma izskatīšanai;
  - 11.3. ja nepieciešams, izveido komisiju trīs cilvēku sastāvā vardarbības gadījuma izvērtēšanai;
  - 11.4. konstatējot vardarbību pret izglītojamo, izglītības iestādes valdes loceklis - direktors vai direktora vietnieks audzināšanas darbā un kultūrizglītības var pieaicināt citus speciālistus un iestādes, kuru kompetence atbilst izskatāmajam jautājumam.

III. Atbalsts vardarbībā cietušajam izglītojamam

12. Ja tiek konstatēts, ka izglītojamais izglītības iestādē ir cietis no vardarbības, izglītības iestādes atbalsta komanda, kas sastāv no sociālā pedagoga, medicīnas māsas, speciālista bērnu tiesību aizsardzības jautājumos un psihologa (turpmāk – atbalsta komanda), lemj par turpmākām darbībām, nepieciešamā atbalsta nodrošināšanai cietušajam, piedāvājot iespēju saņemt sociālā pedagoga, medicīnas māsas, speciālista bērnu tiesību aizsardzības jautājumos vai psihologa individuālas konsultācijas.
13. Izglītojamo, kurš kļuvis par vardarbības upuri, aizliegts:
  - 13.1. atstāt vienatnē, izņemot gadījumus, kad izglītojamais pats to vēlas un šo izvēli par pareizu atzīst speciālists bērnu tiesību aizsardzības jautājumos vai psihologs, kurš speciāli sagatavots darbam ar vardarbībā cietušiem bērniem;
  - 13.2. atstāt bez psiholoģiskās un cita veida aprūpes;
  - 13.3. konfrontēt ar iespējamo vardarbības (prettiesiskas darbības) izdarītāju, kamēr izglītojamais nav pietiekami psiholoģiski sagatavots šādai konfrontācijai;
  - 13.4. pakļaut jebkādu piespiedu līdzekļu pielietošanai informācijas iegūšanai.

IV. Konflikti starp izglītojamajiem

14. Darbu ar izglītojamo, kurš ir varmācīgs, veic izglītības iestādes sociālais pedagogs, speciālists bērnu tiesību aizsardzības jautājumos vai psihologs, lai izglītojamais saprastu savas rīcības cēloņus un sekas;
15. Ja konstatēts konflikts starp izglītojamajiem, kura laikā saskatāma fiziska vai emocionāla vardarbība, tiek veiktas šādas darbības:
  - 15.1. jebkurš darbinieks, kurš konstatējis konfliktu starp izglītojamajiem, kura laikā saskatāma fiziska vai emocionāla vardarbība, nekavējoties ziņo izglītojamo grupas audzinātājam vai izglītības iestādes direktora vietniekam audzināšanas darbā un kultūrizglītības jomā, vai atbalsta personālam;
  - 15.2. ja izglītojamais apdraud savu vai citu personu drošību, veselību vai dzīvību, izglītības iestāde nodrošina izglītojamajam mācības citā telpā izglītības iestādē un sociālā pedagoga, speciālista bērnu tiesību aizsardzības jautājumos, psihologa vai cita pedagoga klātbūtni;
  - 15.3. ja izglītojamais cietis no fiziskas vardarbības un guvis traumu, viņš par to informē jebkuru izglītības iestādes darbinieku, ja nepieciešams, izglītojamajam tiek sniegta medicīniskā palīdzība vai izsaukta neatliekamā medicīniskā palīdzība. Izglītības iestādes atbalsta personāls (medicīnas darbinieks) noskaidro, kādos apstākļos gūta trauma. Ja trauma gūta konfliktsituācijas laikā vai izglītojamais apgalvo, ka traumu guvis kāda cita izglītojamā mērķtiecīgas darbības rezultātā, darbinieks par notikušo ziņo sociālajam pedagogam un izglītības iestādes administrācijai;
  - 15.4. konfliktā iesaistītie izglītojamie raksta situācijas aprakstu par notikušo, un konfliktam piesaistītais personāls (grupas audzinātājs, mācību priekšmeta skolotājs, sociālais pedagogs, psihologs, izglītības iestādes direktora vietnieks audzināšanas darbā un kultūrizglītības jomā) veic darbu ar konfliktā iesaistītajām pusēm, mēģinot panākt to vienošanos. Par konfliktsituāciju, sarunu un pieņemtajiem lēmumiem tiek informēti izglītojamo vecāki.
  - 15.5. izvērtējot situāciju, izglītojamo grupas audzinātājs, izglītības iestādes direktora vietniece audzināšanas darbā un kultūrizglītības jomā vai atbalsta personāls telefoniski informē par situāciju izglītojamā vecākus;
  - 15.6. izglītojamo grupas audzinātājs veic ierakstu audzināšanas žurnālā par notikušo konfliktu un lūdz vecākiem apstiprināt, ka viņi ir informēti par šādu konfliktu;
  - 15.7. izvērtējot konfliktsituāciju, izglītojamo grupas audzinātājs var lūgt izglītojamā vecākus ar izglītojamo konkrētajā dienā veikt pārrunas klātienē.
16. Ja konflikta situācija nav atrisināta, tad izglītojamo grupas audzinātājs iesniedz rakstisku iesniegumu direktora vietniekam audzināšanas darbā un kultūrizglītības jomā, kas lemj par sociālā pedagoga, speciālista bērnu tiesību aizsardzības jautājumos, psihologa, medmāsas vai cita atbalsta personāla piesaisti situācijas risināšanai.
17. Pamatojoties uz izglītojamo grupas audzinātāja rakstisko iesniegumu, direktora vietnieks audzināšanas darbā un kultūrizglītības jomā uzaicina konfliktā iesaistīto izglītojamo vecākus uz sarunu klātienē izglītības iestādē, kuras laikā cenšas konfliktu atrisināt.
18. Ja izglītojamā vecāki atsakās risināt konfliktsituāciju, ignorē izglītojamo grupas audzinātāju un izglītības iestādes administrāciju, vai arī izglītojamā uzvedība neuzlabojas, izglītības iestādes administrācija ir tiesīga informēt konkrēto pašvaldības institūciju.
19. Izglītības iestāde ievēro principu, ka pārkāpēju (izglītojamo) nepieciešams ne tikai sodīt, bet arī veicināt pārmaiņas izglītojamā uzvedībā, nodrošinot psiholoģisko atbalstu, psihologa vai sociālā pedagoga konsultācijas.

V. Konflikti starp izglītojamo un izglītības iestādes darbinieku

20. Ja noticis konflikts starp izglītojamo un izglītības iestādes darbinieku, kura laikā konstatēta vardarbība, tiek veiktas šādas darbības:
  - 20.1. darbinieks vēršas pie izglītības iestādes valdes locekļa - direktora ar rakstisku iesniegumu par situāciju;
  - 20.2. direktora vietnieks audzināšanas darbā un kultūrizglītības jomā sazinās ar izglītojamā vecākiem un veic pārrunas, nepieciešamības gadījumā klātienē izglītības iestādes telpās;
  - 20.3. direktora vietnieks audzināšanas darbā un kultūrizglītības jomā organizē pārrunas, kurās piedalās konfliktā iesaistītās puses, nepieciešamības gadījumā pieaicina sociālo pedagogu, speciālistu bērnu tiesību aizsardzības jautājumos, psihologu, medmāsu vai citu atbalsta personālu.
21. Ja izglītojamā vecāki ar izglītības iestādes darbinieku konflikta situāciju nevar atrisināt, tad:
  - 21.1. izglītojamā vecāki raksta iesniegumu par notikušo izglītības iestādes valdes loceklim - direktoram detalizētai izvērtēšanai;
  - 21.2. izglītības iestādes valdes loceklis - direktors pieprasa rakstisku paskaidrojumu no darbinieka;
  - 21.3. izglītības iestādes valdes loceklis - direktors uz rīkojuma pamata izveido komisiju un izvērtē konfliktu, kuras sastāvā bez valdes locekļa - direktora ir vēl vismaz viens pedagogu pārstāvis un viens atbalsta personāla darbinieks;
  - 21.4. tiek veiktas pārrunas atsevišķi ar izglītojamā vecākiem un darbinieku; nepieciešamības gadījumā uz noslēguma sarunu pieaicina speciālistu no Bāriņtiesas vai pašvaldības sociālā dienesta.
22. Izglītības iestādes valdes loceklim - direktoram ir tiesības piemērot disciplinārsodus izglītības iestādes darbiniekiem atbilstoši normatīvo aktu prasībām (tajā skaitā, izteikt rājienu, atstādināt darbinieku vai uzteikt darba līgumu), ja objektīvi izvērtēti notikušā apstākļi un konstatēta darbinieka prettiesiska rīcība.
23. Ja darbinieka rīcībā nav konstatēta vardarbība, izglītības iestāde nosūta skaidrojumu vecākiem par izglītības iestādes darbinieka darbības izvērtējumu un tās atbilstību attiecīgajiem normatīvajiem aktiem un ētikas principiem.

VI. Izglītojamais bez attaisnojoša iemesla neapmeklē izglītības iestādi

24. Šī nodaļa nosaka kārtību gadījumos, kad izglītojamais neapmeklē izglītības iestādi saistībā ar iespējamu vardarbību.
25. Gadījumos, kad izglītojamais bez attaisnojoša iemesla neapmeklē izglītības iestādi, izglītības iestāde veic šādas darbības:
  - 25.1. izglītojamo grupas audzinātājs sazinās ar izglītojamo vai ar viņa vecākiem, lai noskaidrotu mācību procesa kavējuma iemeslus;
  - 25.2. kad izglītojamais ierodas izglītības iestādē, izglītojamo grupas audzinātājs uzklasa viedokli par situāciju;
  - 25.3. izglītojamo grupas audzinātājs sadarbībā ar citiem izglītības iestādes pedagogiem veic izglītojamā novērošanu mācību procesā;
  - 25.4. situācijas, par kurām izglītojamo grupas audzinātājam nekavējoties jāziņo speciālistam bērnu tiesību aizsardzības jautājumos, sociālajam pedagogam un izglītības iestādes direktora vietniekam audzināšanas darbā un kultūrizglītības jomā:

- 25.4.1. aizdomas, ka izglītojamais cieš no emocionālas, fiziskas vai seksuālas vardarbības;
- 25.4.2. saņemta informācija, ka izglītojamais nav nakšņojis mājās vai dienesta viesnīcā;
- 25.4.3. izglītojamo grupas audzinātājs pamanījis, ka ir izmainījusies izglītojamā uzvedība (piemēram, uzvedība kļuvusi izaicinoša, rupja, noslēdzies sevī, ir drūms);
- 25.4.4. izglītojamo grupas audzinātājs pamanījis, ka izglītojamam nav sezonai piemērots apģērbs, mācību līdzekļi vai arī nav ēdis.
- 25.5. ja vecāki par problēmsituāciju ir informēti gan mutiski, gan rakstiski (sagatavojot ierakstītu vēstuli), bet neattaisnotie kavējumi turpinās, izglītojamo grupas audzinātājs nedēļas laikā informē speciālistu bērnu tiesību aizsardzības jautājumos, izglītības iestādes sociālo pedagogu un direktora vietniekam audzināšanas darbā un kultūrizglītības jomā;
- 25.6. sociālais pedagogs sadarbībā ar izglītības iestādes atbalsta personālu, izglītojamo grupas audzinātāju un vecākiem analizē izglītojamā neattaisnoto kavējumu iemeslus, izmantojot rakstveida paskaidrojumus, anketēšanu, individuālas pārrunas, u.c.
- 26. Darba gaitā ir jāizvērtē vairāki iespējamie problēmas iemesli, kas var būt saistīti ar:
  - 26.1. problēmu izglītības iestādē;
  - 26.2. izglītojamā individuālo situāciju (veselības problēmas, mācību un uzvedības traucējumi, individuālas problēmas jeb pārdzīvojumi, kas saistīti ar attīstības vai traumatisko krīzi, u.c.);
  - 26.3. problēmām ģimenē.
- 27. Apkopotā informācija tiek nodota direktora vietniekam audzināšanas darbā un kultūrizglītības jomā, kura tālāk lemj par saziņu ar izglītojamā vecākiem un nepieciešamības gadījumā situācijas atrisināšanai piesaista atbilstošas bērnu tiesību aizsardzības institūcijas.
- 28. Ja izglītojamais bez attaisnojoša iemesla neapmeklē izglītības iestādi, jo problēmas cēlonis ir emocionāla, fiziska vai seksuāla vardarbība pret izglītojamo:
  - 28.1. grupas audzinātājs veic novērošanu, informē psihologu un sociālo pedagogu, kuri iesaistās problēmas identificēšanas procesā.
  - 28.2. izglītības iestādes speciālists, kuram ar izglītojamo ir vislabākais kontakts, sarunā uzklausa izglītojamā viedokli; situācijas apraksts no izglītojamā netiek ņemts.
- 29. Ja izglītojamā stāstījumā apstiprinās emocionālas, fiziskas vardarbības fakts, izglītības iestāde tajā pašā dienā informē tiesībsargājošās iestādes – Valsts policiju un bāriņtiesu.
- 30. Ja izglītojamā stāstījumā apstiprina seksuālas vardarbības faktu, vai arī ir aizdomas par seksuālu vardarbību ārpus izglītības iestādes, izglītības iestāde nekavējoties izsauc Valsts policiju; izglītības iestādes speciālisti no izglītojamā situācijas aprakstu neņem un nekādas cita veida darbības neveic.
- 31. Kad izglītojamais atgriežas izglītības iestādē, sociālais pedagogs un psihologs izstrādā plānu izglītojamā adaptācijai, par to informē grupas audzinātāju.

VII. Vardarbības profilakse

- 32. Izglītības iestādes atbalsta komanda plāno, plānveidā organizē un īsteno, sadarbībā ar izglītības iestādes administrāciju un pedagogiem, izglītojošus un preventīvus pasākumus un aktivitātes vardarbības profilakses jautājumos.

33. Prevencijas pasākumu ietvaros, izglītības iestāde piesaista psihologu un sociālo pedagogu mikroklimate izpētei un uzlabošanai grupā.
34. Saskaņojot ar vecākiem, izglītojamam tiek piedāvāta iespēja saņemt individuālas psihologa konsultācijas. Ar izglītojamo, kurš vardarbīgi izturējies, grupas audzinātājs, sociālais pedagogs vai psihologs veic individuālas pārrunas ne tikai, lai noskaidrotu izturēšanās iemeslus, bet arī, lai veicinātu izpratni par viņa rīcības sekām;
35. Pasākumus iekļauj izglītības iestādes audzināšanas un ārpusstundu darba plānos un sociālā atbalsta komandas personāla individuālos plānos.
36. Par pasākumu koordinēšanu un pārraudzību ir atbildīgs direktora vietnieks audzināšanas darbā un kultūrizglītības jomā.

VIII. Vecāku iesaistes kārtību vardarbības (tai skaitā ņirgāšanās) prevencijas veicināšanā

37. Tehnikuma valdes loceklis – direktors nodrošina regulāru vecāku iesaisti izglītības iestādes darbībā, veidojot atbalsta sistēmu vecāku iniciatīvām.
37. Izglītības iestāde veicina vecāku brīvprātīgu iesaistīšanos dažādās izglītības iestādes aktivitātēs un noskaidro no vecākiem, kuri vēlas un kuriem ir iespēja iesaistīties izglītības iestādes aktivitātēs, kuri varētu uzņemties informācijas izplatīšanu, vecāku domubiedru grupu organizēšanu u.c. Šādu informāciju var saņemt individuālās sarunās, grupas vecāku sapulcēs vai arī iekļaut šādu jautājumu vecākiem paredzētās aptaujās.
38. Grupu audzinātāji mācību gada sākumā informē izglītojamo vecākus par tehnikuma darbību izglītojamo atbalstam, problemātiskas uzvedības jautājumu un vardarbības gadījumu risināšanas kārtību, kā arī vecāku iesaistīšanos kārtību.
39. Izglītības iestāde iespēju robežās iesaista izglītojamo vecākus izglītības iestādes un grupas lēmumu pieņemšanā.
40. Grupas audzinātājs ar izglītojamo vecākiem veido komunikāciju elektroniskajā skolvadības žurnālā “Mykoob”, lai noskaidrotu vecāku viedokli par dažādām izglītības iestādes un grupas aktivitātēm, ka arī, lai ātri varētu iegūt vecāku atbildes uz kādiem konkrētiem jautājumiem. Grupas audzinātāji regulāri informē izglītojamo vecākus par iespēju sazināties ar tehnikumu un grupas audzinātāju un risināt dažādas ar tehnikuma vidi saistītas problēmas.
41. Grupas audzinātājs regulāri tiekas ar vecākiem, lai pārrunātu izglītojamā mācību sasniegumus, progresu, izaicinājumus un grūtības, tajā skaitā, arī to, kas saistīti ar vardarbības profilaksi.
42. Grupu audzinātāji, pārrunājot ar vecākiem dažādas problēmsituācijas, sniedz rekomendācijas to risināšanai.
43. Ārkārtas situācijas gadījumā, vecāki par notikumu tiek informēti pa tālruni, kā arī informējot rakstiski elektroniskā formā.

Valdes locekle - direktore

Ilze Ločmane